

GARY WORNELL ON TAITAVA TAITEILIJJA

Tapaan Gary Wornellin Riihimäen taidemuseossa puolilta päivin eräänä maaliskuun maanantaina. Taidemuseot ja galleriat ovat yleensä maanantaisin kiinni, mutta henkilökunnalla on työpäivä. Meille on suotu mahdollisuus kiertää Garyn näyttelyssä ja valokuvata kaikessa rauhassa. Retrospektiivisen Circle of Passions -näyttelyn suosio on ylittänyt kaikki odotukset.

Kuljemme työn luota toiselle, ja utelen samalla teoksien ajatusta ja valmistustekniikkaa. Keskustelu polveilee yleisistä asioista yksittäisiin ja niistä erikoisiin. Näyttelyn nimi "Intohimojen kehä" kuvaa Garyn syvällistä otetta taiteensa tekemiseen, mutta myös uraan taiteilijana.

Hän aloitti valokuvaamisen 14-vuotiaana ja valmisti silloin kuvansa pimiössä. Muutto synnyinmaasta Kanadasta Englantiin merkitsi intensiivistä opiskelua keramiikan parissa, ja valokuvaus jäi vähemmälle. Suomeen Gary muutti vuonna 1995, toimittuaan Englannissa keramiikkataiteilijana 25 vuotta. Suomessa Gary innostui valokuvauksesta uudestaan ja alkoi kehittää menetelmiä tulostaa kuviaan erilaisille pohjamateriaaleille.

Ympyrä alkoi sulkeutua.

Päähallin parhaalla paikalla on jättiläiskokoista tikkiä muistuttava teos nimeltä Crazy. Korkeutta työllä on lähes 5 metriä. Kiinnitän huomiota siihen, että teos koos-

tuu säännöllisen muotoisista paloista, jotka on niitattu toisiinsa.

– Kyllä, niittejä ne ovat, ja palat ovat esikäsiteltyä muovisekoitetta. Kaikenlaisille materiaaleille voi tulostaa. Pintakäsittely varmistaa, että väri tarttuu hyvin ja että teoksesta tulee pitkäikäinen.

Näyttelytilan toisessa kerroksessa on teoksia, jotka vaikuttavat pellistä tehdyiltä.

– Käytän teräspeltiä ja alumiinia paljon, koska silloin voi valita pintakäsittelyn luonteen. Tulostettava pinta joko peitetään valkoisella pinnoitusaineella tai aine voi olla läpikuultavaa. Tällöin pohjan metallisuus tulee hyvin esiin.

– Tulostimet on rakennettu toimimaan

PROFIILI

Gretagin värimalli, jonka avulla väripigmentteihin saadaan oikea sävy, vaikka tulostusmateriaali olisi jotain muuta kuin valokuvapaperia. Jokaiselle tulostusmateriaalille Gary on mitannut ja testannut oman profiilin.

TYÖVÄLINEITÄ

IN OUR TIME 2008

Teoksen lähtökohtana olivat valokuvat naapurin moottoripyörästä. Osat on kiinnitetty toisiinsa käytetyillä ruuveilla.

suorakulmaisten originaalien kanssa, ja esimerkiksi Photoshop ymmärtää kuvan aina suorakulmioksi. Käytän taiteessani kuitenkin vapaamuotoisia kuvia, ja näille tulostaminen onkin ollut kekseliäisyyttä vaativaa puuhaa. Tulostinta ja kuvankäsittelyohjelmaa pitää hiukan huijata, mutta vastineeksi saan kuvan, jossa väri on yltänyt leikattuun reunaan asti. Sivulta katsoessa metalli ei kiiltele, vaikka materiaali olisi toista millillä paksua. Kun kohdistukset ovat kunnossa, kuvan reunan ohi ei suihkua mustetta kuin kolmen-neljän millin leveydeltä. Jujua on siinä, että tulostusmateriaali teipataan takaosastaan suorakulmaisen sabluunan keskellä olevaan aukkoon, ja sitten mitataan tarkka kohta, johon kuva tulostuu.

– Kun tulostetaan paksuhkolle materiaalille, tulostuspää täytyy säätää normaalia korkeammalle. Tämän voi tehdä ohjelmallisesti tietokoneelta. Tällöin vähenee riski, että edestakaisin liikkuvat suuttimet koskettaisivat tulosteen pintaa.

– Kuvia voi tulostaa myös muovikalvolle ja siirtää kuva-aihe vedostuspaperille märkämenetelmällä.

Tulostatat siis muoville ja metallille. Entä kankaalle?

– Tulostan Tyvek-nimiselle materiaalille, mikä on DuPont-yhtiön tuote. Yleensä sitä näkee suojamateriaalina, kun kivitalolle tehdään pintaremonttia. Se on muovin ja kuitukankaan sekoitetta ja valmistettu kestämään. Tyvekestä valmistetaan mm. työhaalareita ja mainospaitoja. Onnistuin saamaan erän, jota ei ole painettu täyteen Tyvek-logoa, kuten rautakauppatavarassa on.

– Asia jota en tee, on kuvan tulostaminen kankaalle niin, että lopputulos näyttäisi öljyvärimalaukselta. Sellainen ei kerta kaikkiaan ole minun juttuni.

ALKEMIAA OMASSA STUDIOSSA

Seuraava kohteemme on Garyn studio Riihimäellä. Isommassa huoneessa on kunnioitusta herättävän kokoinen suurkuvatulostin, josta tulee ensimmäiseksi mieleen taloyhtiön pesulan mankeli.

– Tämä on Epson Stylus PRO 9880 -tulostin, jonka leveys on 44 tuumaa eli kototammoin 112 senttiä. Malli on jo poistunut tuotannosta, mutta tällä olen tehnyt melkein kaikki näyttelyni kuvat.

Ihmiset jotka ovat käyneet täällä, hämmästelevät joskus miten pienissä tiloissa voi

tehdä niin kookkaita töitä. Minulla on käytössä muitakin tulostimia, mutta ne ovat pienempiä kuin tämä.

Viereisessä huoneessa on kuvankäsittelyasema eli tietokone, pari monitoria ja rivi ulkoisia kovalevyjä.

– Täällä teen kaiken värinhallintaan liittyvän työni. Kuvat käsittelen Photoshoppilla, mutta siitä eteenpäin käytän Qimage-nimistä ohjelmaa. Sen avulla saan kuvieni värit toistumaan mahdollisimman tarkasti. Siinä on paljon ominaisuuksia, jotka helpottavat oikean väritasapainon hallitsemisessa. Voin esimerkiksi tulostaa saman kuvatiedoston yhdelle paperiarkille vaikka neljänä kuvana niin, että jokaisessa kuvassa on erilainen profiili. Ohjelma osaa myös interpoloida kuvaa siististi silloin kun tehdään isoja tulosteita.

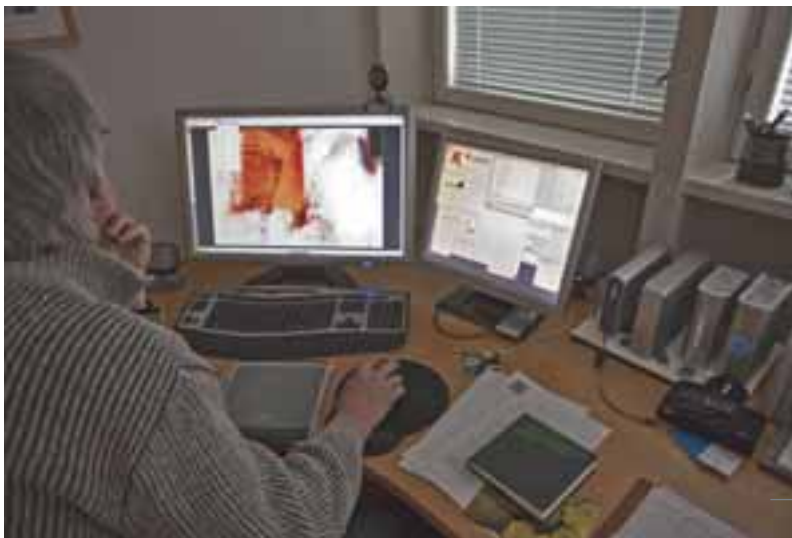
Gary nostaa pöydälle arkkeja, joissa on tiheässä kymmenittäin neliön muotoisia väripintoja.

– Koska käytän monenlaisia tulostusmateriaaleja, ne kaikki vaikuttavat eri tavoin mustesuihkutulostuksen väreihin. Tämän takia kuva-tulostin-materiaali-yhdistelmälle pitää tehdä profiili, joka kertoo tulostusohjelmalle, miten sen pitää toimia. Käytös-

CRAZY
Taiteilija nojaamassa lähes viisi
metriä korkeaan teokseensa *Crazy*
Riihimäen taidemuseon päähallissa.

ALUMIINIPELTI
Tulostuspohjana käytettävä alumiinilevyn Gary
on pohjustanut epoksilla, joka on jäähäntänyt
pintaan jäädäkseen.

KUVANKÄSITTELYÄ

QIMAGE
Qimagen tulostusikkuna. Tämän Windows-ohjelman
voi imuroida käyttöön suoraan netistä. Ohjelman
ammattiversion lisenssi maksaa viitisen kymppiä.
Tulostuksessa käytetyt säädöt tallentuvat ohjelman
muistiin.

säni on Gretag Macbeth Eye1. Se on mittausjärjestelmä, jonka avulla saadaan tällaisesta testikartasta tiedot siitä, millä tavalla värit ja materiaali reagoivat keskenään. Mitatessa luodaan profiili, joka säätelee värien määrää oikeaksi sitten kun tulostetaan uudestaan samalle materiaalille.

– Gretagin mittalaitteen mukana tulee myös monitorin kalibrointiohjelma ja sille oma mittarinsa.

Profilien avulla voin tulostaa haluamani

väriasteikon pinnoille, joita ei ole edes tarkoitettu valokuvan pohjiksi, kuten juuri metallipinnat, erilaiset muovit tai riisipaperi.

Tulostamme kokeeksi arkin, jossa on neljä eriväristä kuvaa samasta aiheesta.

– Nämä kuvat ovat identtisiä keskenään. Ne ovat käytännössä sama tiedosto. Erot tulevat siitä, mitä tulostusprofiilia on missäkin käytetty.

Entäs tämä alkemia-osasto. Sinulla on täällä keittiö, jossa on kaikenlaisia purkkeja.

– Kun tulostetaan metallipinnalle, sille on ensin tehtävä kaksi asiaa. Ensin se on puhdistettava perusteellisesti. Usein pinnassa on likaa ja rasvaa, mutta myös suojakalvo joka pitää poistaa perusteellisen hyvin. Siihen käytän asetonia.

– Seuraavaksi on käsittely InKAID-nimisellä aineella. Se tekee pinnasta sellaisen, että tulostusväri tarttuu hyvin ja toistuu oikeansävyisenä. Tässä onkin se alkemian paikka. Tutkin ja kokeilen erilaisia kemi-

HAHNE

kaaleja, joita voi käyttää yksinään tai yhdessä kaupallisten valmisteiden kanssa. Eräs tällainen on metyyliiselluloosa. Se muistuttaa tapettiliisteriä.

– Lopuksi, tulostusvaiheen jälkeen, kuvan pinta pitää suojata. Tähän tarkoitukseen on valmiste nimeltä Glamour II. Sillä käsitelty kuva ei naarmuunnu helposti, ja värien säilyvyys paranee. Väriin tulee myös lisää syvyyttä.

Luulisi, että alumiini on hankala aine käsiteltäväksi. Sen pintahan hapettuu heti kun sitä on puhdistettu?

– Näinhän se on. Hapettuneeseen pintaan ei mikään tartu kunnolla. Olen päällystännyt alumiinia epoksilla ja tulokset ovat olleet hyviä.

Gary Wornellin voitti juuri LACDA (Los Angeles Centre for Digital Art) 2009 'Top 40' International Juried Competition, joka järjestettiin Yhdysvalloissa. Hän pitää näyttelyn tänä kesänä sekä LACDA:ssa että California Museum of Photography:ssa.

GLAMOUR II

INKAID

Gary Wornellin kotisivu:
www.garywornell.com
 Gary on kuvatoimisto Leukun jäsen:
www.leuku.fi
 Epson sponsoroi taiteilijaa.